



**Belgisch Instituut voor postdiensten en
telecommunicatie**

15 juni 2004

**Aanvullend besluit van 15/06/2004 van de Raad van het BIPT
met betrekking tot de terminatielasten van Mobistar**

	2
1 Retroacta.....	3
2 Aanvullende analyse van het kostenmodel van Mobistar	3
3 Standpunten van de operatoren die op de Belgische markt actief zijn.....	4
3.1 Mobistar	4
3.2 Belgacom.....	4
3.3 Belgacom Mobile	4
4 Analyse van het BIPT en motivering	5
4.1 Algemeen	5
4.2 Coherentie tussen de kostenmodellen van Belgacom Mobile en van Mobistar.....	6
4.3 Aanpassingen van sommige categorieën van kosten	6
4.4 « <i>Constant growth condition</i> »	6
4.5 Samenvattend	6
5 Besluit.....	7

1 Retroacta

In 2003 heeft het Instituut met de hulp van zijn consultant, Bureau van Dijk, een controle verricht van het kostenmodel dat voorgesteld is door de onderneming Mobistar, nadat die was aangemeld als een organisatie met een sterke positie (SMP¹) op de nationale markt voor interconnectie.

Dankzij die controle was het mogelijk om in het besluit van 23 september 2003 van de Raad van het BIPT met betrekking tot de terminatielasten van Mobistar een mechanisme in te stellen voor de regulering via «*price cap*» van het gemiddelde niveau van de MTR-lasten² van die mobiele operator, om zijn wettelijke verplichting tot kostenbasering van de betreffende lasten na te komen.

Destijds moest die - weliswaar - grondige controle van het kostenmodel van Mobistar binnen een betrekkelijk korte termijn worden uitgevoerd. Daarom was nog een aanvullende analyse³ noodzakelijk om de eventuele impact van bepaalde hypothesen na te gaan.

2 Aanvullende analyse van het kostenmodel van Mobistar

Die aanvullende analyse, die Bureau van Dijk voor het Instituut heeft verricht, had betrekking op drie aspecten van het kostenmodel van Mobistar :

- a. de herdefinitie van de routingfactoren voor een aantal minder belangrijke categorieën van verkeer⁴
- b. de toerekening van de kosten in het radiotoegangsnetwerk ;
- c. de vergelijking tussen de «ondersteuningskosten» van het model van Mobistar en de «diverse kosten» van het model van Belgacom Mobile

Het extra werk had vooral tot doel de methodologische coherentie tussen het kostenmodel van Mobistar uit 2003 en het kostenmodel dat in 2001 voor Belgacom Mobile is opgesteld⁵, nog te verbeteren.

Begin maart 2004 heeft het Instituut alle operatoren die een vergunning hebben om openbare telecommunicatienetwerken en –diensten aan te leggen en te exploiteren geraadpleegd over

¹ SMP = « *Significant Market Power* »

² MTR = « *Mobile Termination Rate* »

³ Zie deel 5, punt 3 (cf. voetnoot nr. 5) en deel 10, punt 2 van het besluit van de Raad van het BIPT van 23/9/2003 : «*de huidige audit van het kostenmodel van het bedrijf Mobistar zal door het Instituut worden voortgezet met de hulp van een bedrijf dat gespecialiseerd is in management : op grond van de resultaten van die audit zou het Instituut in voorkomend geval kunnen beslissen tot een aanpassing van het niveau van de MTR-lasten van het bedrijf Mobistar*».

⁴ Het gaat in het bijzonder om internationale oproepen en om verkeer dat verband houdt met internationale roaming.

⁵ Zie deel 5.3 van het besluit van de Raad van het BIPT van 23/9/2003 : «*De audit van het kostenmodel van Mobistar zal worden voortgezet, om te zorgen voor een maximale coherentie met het kostenmodel dat in 2001 ontwikkeld is om de MTR-lasten van Belgacom Mobile te bepalen.*»

een ontwerpbesluit dat de resultaten bevatte van de analyse van Bureau Van Dijk, alsook over de voorlopige conclusies die het Instituut uit de resultaten van die analyse trok.

3 Standpunten van de operatoren die op de Belgische markt actief zijn

Drie geraadpleegde operatoren hebben opmerkingen gemaakt :

3.1 Mobistar

In zijn brief van 15/3/2004 vroeg Mobistar in hoofdzaak om :

- a. details te krijgen over de elementen die het Instituut in overweging heeft genomen om dat aanvullend besluit betreffende Mobistars MTR-lasten te ondersteunen;
- b. de verlaging van het MTR-tarief te koppelen aan een «*constant growth condition* » (cf. § 4.4).

Wat het eerste punt hierboven betreft, heeft het Instituut aan Mobistar het uitvoerige verslag bezorgd van zijn consultant (Bureau van Dijk) over die aanvullende audit van het kostenmodel van Mobistar, nadat het daaruit eerst om vertrouwelijkheidsredenen een aantal overwegingen omtrent de kosten van Belgacom Mobile verwijderd had.

Nadat het de uitvoerige inlichtingen over die bijkomende audit had ontvangen, heeft Mobistar met een brief van 29/4/2004 nog bijkomende toelichtingen gevraagd bij de toerekening van de kosten in verband met human resources.

3.2 Belgacom

In zijn brief van 16/3/2004 aan het Instituut heeft Belgacom het volgende standpunt gegeven :

- a. er kan niets specifiek worden opgemerkt op het ontwerpbesluit, omdat dit onvoldoende gegevens bevat;
- b. het is ontoelaatbaar dat de MTR-lasten van Mobistar van die van Proximus kunnen verschillen;
- c. het besluit van de Raad van het BIPT van 23/9/2003 moet grondig worden herzien : de MTR-lasten moeten worden gebaseerd op die van een redelijk efficiënte operator en het reciprociteitsbeginsel moet worden toegepast;
- d. Belgacom verwijst naar het eerste ontwerpbesluit betreffende de terminatielasten van Mobistar, dat op 18/7/2003 ter consultatie is voorgelegd en waarin het Instituut de toepassing verantwoordde van een zekere reciprociteit terzake, op grond van het streven naar economische efficiëntie, stimulering van de concurrentie en verdediging van de belangen van de eindgebruikers.

3.3 Belgacom Mobile

In zijn brief van 16/3/2004 heeft Belgacom Mobile de volgende opmerkingen geformuleerd :

- a. doordat het Instituut in het betreffende ontwerpbesluit geen details verstrekt, kan men zich niet uitspreken. Belgacom Mobile vraagt bijgevolg om toegang te kunnen krijgen tot het dossier van het Instituut;
- b. Belgacom Mobile handhaaft de standpunten die ontwikkeld zijn ter gelegenheid van de consultatie in juli 2003 over het aanvankelijke ontwerpbesluit en voor het hof van beroep te Brussel in het kader van het beroep dat tegen het besluit van het Instituut van 23/9/2003 is aangetekend;
- c. Belgacom Mobile is van mening dat het BIPT de regulering van de MTR-lasten van Mobistar radicaal anders zou moeten aanpakken;
- d. Belgacom Mobile heeft vragen bij de verklaring van het BIPT in het ontwerpbesluit dat : « *een strikt op elkaar afstemmen van het kostenmodel van Mobistar en dat van Belgacom Mobile onmogelijk is gebleken* »;
- e. ten slotte vraagt Belgacom Mobile dat het aanvullend besluit bevestigt dat het geen afbreuk doet aan de overige conclusies van het besluit van de Raad van 23/9/2003, in het bijzonder wat de punten 3 en 4 van de conclusies betreft.

In een brief van 29 april 2004 heeft Belgacom Mobile naar aanleiding van de consultatie van een aantal stukken uit het dossier⁶ de volgende standpunten meegedeeld :

- a. de integrale handhaving van de voorheen reeds gemaakte opmerkingen;
- b. de onmogelijkheid om zich ten gronde uit te spreken, gelet op het vertrouwelijke karakter dat het Instituut in overweging neemt voor sommige essentiële documenten van het dossier;
- c. de betwisting van de « *constant growth* »-voorwaarde die door Mobistar wordt voorgesteld (zie punt 4.4);
- d. een zeker aantal recente ontwikkelingen in het buitenland in verband met de reciprociteit en asymmetrie tussen de interconnectielasten van concurrerende operatoren, in het bijzonder de standpunten van de « *Competition Commission* » in het Verenigd Koninkrijk, van de Britse regulator, Oftel, en van het hof van beroep te Parijs, dat een standpunt van de ART bevestigt.

4 Analyse van het BIPT en motivering

4.1 Algemeen

Zoals aangekondigd in het besluit van 23 september 2003 herinnert het Instituut eraan dat dit aanvullend advies enkel bedoeld is om het kostenmodel van Mobistar te verfijnen. Onder die

⁶ Het Instituut heeft Belgacom Mobile de gegevens van het kostenmodel van Mobistar en de daarop betrekking hebbende analyse van Bureau Van Dijk niet verstrekt wegens het inherent vertrouwelijke karakter van de ondernemings- en fabricagegegevens die in die stukken vervat zijn (hetgeen in casu een belang is dat moet primeren op het belang van de openbaarheid).

voorwaarden en met name rekening houdende met het huidige regelgevingskader past het niet om het besluit van 23/9/2003 te herzien.

Het Instituut herinnert er bovendien aan dat het kostenmodel van Mobistar, dat geauditeerd is door het Instituut met de hulp van een externe consultant, duidelijk heeft aangetoond dat de eenheidskosten van de terminatiedienst van Mobistar hoger liggen dan die van Belgacom Mobile, hetgeen ten volle een verschil in de tarieven rechtvaardigt, rekening houdende met de wettelijke verplichting tot kostenbasering die rust op een operator die aangemeld is als beschikkende over aanmerkelijke macht (SMP) op de markt voor interconnectie.

4.2 Coherentie tussen de kostenmodellen van Belgacom Mobile en van Mobistar

De coherentie tussen de twee kostenmodellen is zo goed als die kan zijn, rekening houdende met het feit dat die modellen door de twee betrokken operatoren autonoom en onafhankelijk zijn opgesteld op verschillende tijdstippen (respectievelijk in 2001 voor Proximus en in 2003 voor Mobistar). Het bereikte niveau van coherentie is uitstekend, met name rekening houdende met het feit dat het BIPT voor beide kostenmodellen is bijgestaan door hetzelfde externe consultancybedrijf, in casu Bureau Van Dijk, dat zich ingespannen heeft om op die twee kostenmodellen dezelfde methodologische benadering toe te passen.

4.3 Aanpassingen van sommige categorieën van kosten

Nadat het de uitvoerige inlichtingen over de bijkomende audit van Bureau Van Dijk had ontvangen, heeft Mobistar met een brief van 29/4/2004 nog bijkomende toelichtingen gevraagd over de toerekening van de kosten in verband met human resources.

Het Instituut heeft Mobistar passende antwoorden gegeven over enerzijds de verdeelsleutel voor die kosten en anderzijds de eventuele risico's voor dubbeltelling van een deel van die kosten (die risico's zijn in het uiteindelijke kostenmodel uitgeschakeld).

4.4 « Constant growth condition »

Het Instituut verwerpt de opname van een « *constant growth condition* » in het kader van de regulering van de MTR-tarieven van Mobistar, omdat het principe op zich van een tariefregulering via een « *price cap* »-mechanisme, zoals dat wordt toegepast in het advies van het BIPT van 17/12/2001 voor Proximus en in het besluit van de Raad van het BIPT van 23/9/2003 voor Mobistar, erin bestaat een tijdschema vast te leggen voor de verlaging van de betreffende MTR-tarieven op basis van elementen die bekend zijn op het ogenblik waarop het kostenmodel dat die tarieven rechtvaardigt, wordt opgesteld en geverifieerd : bijgevolg kan men de geprogrammeerde tariefkortingen niet verbinden aan voorwaarden in verband met de toekomstige evolutie.

4.5 Samenvattend

Samenvattend bevestigt het BIPT de resultaten van de aanvullende analyse die ter consultatie is voorgelegd binnen de grenzen van de betrouwbaarheid van de ondernemings- of fabricagegegevens.

Het resultaat dat het Instituut met de hulp van zijn consultant bereikt heeft, zorgt voor een nagenoeg volledige coherentie tussen de twee kostenmodellen in kwestie.

Er zijn een aantal aanpassingen aangebracht in het kostenmodel van Mobistar maar de uiteindelijke impact is zeer gering gebleven : de grenzen waartussen de gemiddelde kostprijs van de MTR-lasten schommelt verminderen immers maar heel lichtjes als gevolg van die wijzigingen, van 15,70 - 19,72⁷ Cent/minuut naar 15,56 – 19,58 Cent/minuut. De wijziging van de onderste grenswaarde die het resultaat is van die aanpassingen, komt dus praktisch overeen met een vermindering met een procent in vergelijking met de aanvankelijke waarde.

Aangezien het huidige gemiddelde niveau van de prijs van de MTR-lasten van Mobistar in elk geval al binnen die prijsschaar ligt, moet voor het ogenblik geen extra verplichting aan die operator worden opgelegd. Rekening houdende met die lichte aanpassing van de grenswaarden van de prijsschaar past het daarentegen om naar aanleiding van die aanvullende analyse de verlaging van de gemiddelde MTR-prijs die op 1/11/2004 zal worden opgelegd, ietwat (1%) te versterken : de omvang van die vermindering wordt bijgevolg van 6% tot 7% verhoogd (exclusief inflatie).

Ten slotte bevestigt het Instituut op uitdrukkelijk verzoek van Belgacom Mobile dat de conclusies van het besluit van 23/9/2003 gehandhaafd blijven, met uitzondering van de wijziging die door dit aanvullend besluit wordt aangebracht in punt 1.b van de conclusies van het besluit van 23/9/2003, en dat in het bijzonder punt 3 van die conclusies gehandhaafd blijft in verband met de naleving van het niet-discriminatiebeginsel, dat uiteraard ook van toepassing is op Belgacom Mobile.

5 **Besluit**

Tot conclusie neemt de Raad van het BIPT, rekening houdende met de aanvullende analyse die Bureau van Dijk voor rekening van het Instituut heeft verricht en met de standpunten van de betrokken operatoren, zoals die naar voren zijn gebracht in hun briefwisseling de volgende besluiten :

1. in conclusie nr. 1 (tweede punt) van het besluit van 23 september 2003 van de Raad van het BIPT met betrekking tot de terminatielasten van Mobistar, wordt de voor 1 november 2004 geplande verlaging exclusief inflatie van 6% op 7% gebracht;
2. de audit van het kostenmodel van het bedrijf Mobistar dat in 2003 aan het Instituut is voorgesteld en dat gebaseerd was op de boekhoudkundige cijfers van 2002 is afgerond.

M. VAN BELLINGHEN
Lid van de Raad

G. DENEFF
Lid van de Raad

C. RUTTEN
Lid van de Raad

E. VAN HEESVELDE
Voorzitter van de Raad

⁷ Cf. deel 9 van het besluit van de Raad van het BIPT van 23/9/2003.